

Taxa postala
plátte in num.
No. 224718/929.

Szerkesztőség
és kiadóhiva-
tal: Cl.
Baron

ROMANIA

1 LEU-POSTA

UJ KELET

ZSIDÓ POLITIKAI LAP

Délelőtt
levelet nem
fogadunk el.

Ara 5 lej

Kéziratok
megőrzését és visszaküldését nem
vállaljuk. Főszerkesztő: dr. Marton
Ernő. Felelős szerkesztő: Jambor
Ferenc. Bucuresti szerkesztő: Hát-
szegi Ernő, Strada Cobalcescu 52.

Csütörtök, 1937. május 20.

5697. ÉV. XX. ÉVF.
SZIVAN 10. 111. SZAM

VILAG TÜKRÉ

Fényes ünnepek várják az uralkodót beszarábiai és erdélyi útján

A király látogatása a mócvidéken

Bucuresti, május 19. (Az Uj Kelet tud.) Politikai körökben nagy érdeklődéssel fogadták az uralkodó beszarábiai és erdélyi túrnéjének tervét. Általános a felfogás hogy az az ut, amely fontos centrumokba viszi el az uralkodót, a legfelsőbb bizalom erőteljes és újabb megnyilatkozása Tatarescu miniszterelnökkel szemben, aki kormányzásának utolsó szakaszában is nem sokkal távozás előtt az uralkodó oldalán fog megjelenni a királyt ünneplő tömegek előtt.

kezleten résztvevő Lepadatu szenátusi elnök, Stefanescu Goanga alminiszter, a cluj egyetem rektora, Vasile Barca belügyi alminiszter és Sergiu Dumitriu államtitkár.

Mihai vajda Varsóba utazik

Mihály vajda a koronázási ünnepek befejezése óta az angol királyi pár vendégként szórakozik Londonban. A váda a jövőhéten Varsóba utazik, ahol két napot fog eltölteni. Ezalkalommal meglátogatja a lengyel köztársaság elnökét is. Ezzel pár huzamosan Arcisevszki gróf lengyel követ Varsóba utazott, hogy előkészítse Moszkai lengyel köztársasági elnök bucaresti látogatását. Moszkai résztvesz június 8-án a restaurációs ünnepségen. Valószínű, hogy Moszkait, a lengyel miniszterelnök helyettese kíséri el a román fővárosba.

Radu Irimescu légügyi miniszter, aki Mihály vajdát kísérte a londoni koronázási ünnepekre, szombaton érkezik vissza a fővárosba.

A Timpul értesülése szerint Maniu ellátogat Olaszországba és valószínű, hogy fel fogja keresni Mussolinit. A volt miniszterelnököt június 8-ika után várják haza az országba.

Választási eredmények Olt megyében

Bucuresti, május 19. Olt megye hét községében a községi választások a következő eredménnyel zárultak: liberálisok 1106 szavazat és 23 mandátum, nemzeti párszpart 509 szavazat és 9 mandátum.

Olvassa az Uj Keletet

Ezzel kapcsolatosan ma délelőtt Inculc helyettes miniszterelnök elnöklete alatt értekezlet tartottak a Cluj-Turda-Somes-Salaj és bihormegyei prefektusok. Az érte-

Baldwin drámai erejű beszédben tett hitet a szabadság és az emberi jogok mellett

„Nincs szándékunkban bevezetni azt a doktrínát, mely az állam isteni jogait prédikálja” — mondotta Baldwin utolsó nyilvános beszédében

London, május 19. (Rador.) „El mult az én óram és rövidesen árnyékba vonulok” — ezekkel a szavakkal kezdte Baldwin beszédét, amit tegnap a birodalom minden részéről összesereglett ifjuság delegátusai előtt tartott a londoni Albert-Hallban.

„Az élet nyitva áll előttetek — folytatta a miniszterelnök — és az elkövetkező századnegyedben felfedik majd előttetek kötelességeket, ami abban áll, hogy megőrizzék mindazt, ami arra méltó a munkánkban, abból az örökségből, amit rátok hagyunk. Ti lesztek azok, akiknek meg kell védeniök a demokráciát a világ minden sarkában, ahol szétszóródtok. Baldwin még hozzátette: Kérem, vajjon azokat a napokat, amelyeken résztvevünk a Népszövetség létrehozatalában mérlegünk nyereségoldalára könyvelhetjük el? Ezalatt 20 évvel igennel válaszoltam volna. Ma azonban e válasz kétséges lenne. Európa ma nincsen sem hadállapotban, sem békében, hanem „vigyázz” állásban van.

Ezután Baldwin a fegyverkezéssel foglalkozva, megállapította, hogy az szomorú

válaszadás azok igyekvésére, akik szeretik a békét.

Ami még rosszabb az, hogy egyes körökben a békét csunya álmoknak állítják be és a háborút, mint eszményt dicsőítik.

Amíg a birodalom fennáll, mi fel fogjuk emelni szavunkat az ilyen hamis bálványok ellen.

Befejezésül Baldwin ezeket mondotta: „Engedjék meg, hogy hitet tegyek a szabadság mellett, amely a birodalom minden fajához tartozó emberek kincse. Szabadság a rendben, a törvény keretében, erőszak csak a legvégső esetben. Olyan társadalom, amelyben a tekintély és szabadság a megfelelő arányban keverednek és amelyben az állam és a polgár, egyidőben cél és eszköz. A királyok isteni jogaira alapozott régi doktrína meghalt. Nincs szándékunkban helyette bevezetni az új doktrínát, ami az állam isteni jogait prédikálja.

Ez volt az utolsó nyilvános beszéd, amit Baldwin miniszterelnöki minőségében mondott, mielőtt megbízatását visszaadná a királynak.

Milyenek látják katonai szemmel a jövő háborúját

Az alábbi cikket, amely arról tanuskodik, hogyan látják a katonák a jövő háborúját, Julien Ferenc, az ismert katonai szakértő írja:

Köztudomású dolog, hogy a világháború mozgó hadműveletekkel kezdődött. Akkor még volt mozgási szabadság, nemcsak előre és hátra, hanem jobbra és balra is. A magasabb hadvezetés a múlt század háborúiban tanultak szerint átkarolással vagy megkerüléssel iparkodott a csatadöntést elérni. Emlékeztetünk itt arra, hogy a katonai tudomány a jól sikerült átkarolást, vagy bekerítést tekintette a hadvezetés csúcspontjának, minthogy döntő diadalt csak ezen a módon és nem az ellenség egyszerű visszaszorításával lehetett aratni.

Az ilyen csataformák kísérleteztek a hadvezérek a világháború elején is, amikor még volt tér hadi manőverek megtervezésére és végrehajtására. A német haditerv alapja a nyugati fronton a francia balszárny megkerülése (Belgiumon keresztül) volt, ami annyiban eredményt is ért el, hogy a francia arcvonal a fenyegetést átkarolás elől messze visszament, sőt még Párizst is sorsára hagyta. A keleti arcvonalon Hindenburg ezekkel a csataformákkal vívta ki legnagyobb diadalait. Tannenbergnél az egész orosz hadsereget bekerítette és majdnem teljesen elfogta, a szeptemberi mazuri csatában a másik orosz hadsereget délről karolta át, Lodznál az orosz északi szárny ellen intézett átkaroló támadást, a téli mazuri csatában egyik hadsereg hátába nyomult, stb.

Ahogy azonban az arcvonalak kezdtek szétterjedni, már nem lehetett ezt a csataformát alkalmazni.

1914 őszén a nyugati fronton a mozgó háború azzal ért véget, hogy a két fél, abban a törekvésben, hogy egymás nyugati szárnyát átkarolja, eljutott a tengerig. Megszűnt az átkarolás lehetősége. Hasonló helyzet következett be a keleti fronton, ahol végül is a déli szárny az akkor semleges Romániára, az északi szárny a Keleti tengerre támaszkodott.

Minthogy azonban a háborút be kellett fejezni, divatba jött kényszerű módon az áttörés, vagyis az a csataforma, amelynek alkalmazása, mióta az ismétlőfegyverek megjelentek a harci eszközök között, nem kecsgetett eredménnyel.

A főhadszíntéren, a nyugati fronton az antant 1915-től 1917-ig rengeteg vért vesztett azokban a kísérletekben, hogy a német arcvonalat áttörje. Az eredmény csak annyit volt, hogy azt helyenként néhány kilométerre visszaszorította. Végül 1917 végétől kezdve az antant a harci kocsik szárait vetette latba, hogy a német acélfalon áthatoljon. Ennek aztán 1918 nyarán sikerre is lett, mikor az előző nagy támadásokban már kimerült német arcvonal a harci kocsiktól megrendült és lassan visszagördült. Ez azonban csak azért történhetett meg, mert a harci kocsik támadásának kivédésére alkalmazott akkori fegyverek még nem voltak tökéletesek.

Azóta persze az ágyumérnökök ezt a problémát is megoldották. Ma már a harci kocsiknak is meg van a megfelelő ellenségek a külön e célra szerkesztett elhárító lövegekben. Így tehát a harci kocsik nem biztosíthatja az áttörés eredményét.

Ez a megfontolás szülte meg a „független átkarolás” gondolatát, ami alatt azt kell értenünk, hogy az ellenséges arcvonal (határerődítés) mögé szállított és annak hátába támadó csapatok teremtsek meg a

zódik be
tanév

zeti nevelés
határozato
umok tanéve
g: az előada
adók be, a nő
s 8- ünnepe
k csak a kö
évégi vizsgát
em. földrajz
sztyályosok fel
kerül sor. a
tantárgyakból
n, francia, la
s földrajz. Az
s. A többi
sitásban előlr
kat.

beszéde
parla-
encián

parlamentáris
vezetője, M.
nagy beszédet
y a gazdasági
ült, még min-
ul anarchizálja
z európai gaz-
rült létrehozni.
sták és remél-
közlebb hozzá
jezte be: Eljén

részt vett a
s gratulált be-
ebként közvet-
Herriot mellett

s Targu-
ely fő-
érdekes
zék előtt

ekivül érdekes
muresi-maros-
ber pikantériá-
almi állása és
váltott Baciu
helyi ügyvéd
ján elkövetett
sea Emil tg-
armester Ba-
eti keresztény-
yik helyi lap-
meg Dandea
állító lett adott
dőségnek. Az
mek igényező
küldészeki cik-

nek

ség

Olvassa rend-
vezésgésgügyi
havonta, elő-
Megrendelhető
Regele Ferd-
en mutatóvány-

apkiaó R. T.
n L. Pop 18

földön veszendőbe ment átkarolás lehetősége. Az a csapat, amely ezt az átkarolást elvégzi, új fegyvernem volna, amelyet jogosan illethetünk légi gyalogság e nevezéssel.

Ilyen légi szállítás már a világháború alatt is történt, persze igen kis mértékben. Előfordult ugyanis, hogy a hadviselő felek egymás hátába kémekeket repülőgépen raktak le. A palesztinai arcvonalon pedig német repülőgépek kisebb osztagokat tettek le az angol front mögé, amelyeknek sikerült vízvezetékek, vasuti és távíróvonalak felrobbantásával érzékeny károkat okozni.

A repülőgépeknek azóta bekövetkezett fejlődésénél fogva most már nem ilyen apró vállalatokról, hanem arról van szó, hogy az ellenség hátába támadás végrehajtásához elegendő csapattömeg szállítható. Ennek lehetősége ma már meg van. A nagyhatalmak haderőinél folynak az ilyen kísérletek. Vezetnek ezen a téren az oroszok.

1936-ban a vörös hadseregnek Minszk város környékén tartott gyakorlatai alatt repülőgépen az ellenfél háta mögé 170 kilométerre szállított 1200 katonát, 150 géppuska és 18 ágyú ejtőernyővel szállt a földre.

A moszkvai gyakorlatoknál 2200 főnyi csapat ejtőernyővel szállt le az ellenség mögé és ezt követte repülőgépen 300 főnyi csapat.

Képzelnék most el, hogy hadüzenet nélkül, ilyen légi szállítással kirobbantott háború esetén milyen zavart okozhat. 1000—2000 főnyi csapat ágyúkkal, géppuskákkal, ha például a támadás célja valamilyen igen fontos hadi ipari üzem vagy folyón átvezető vasuti hid, stb. felrobbantása.

Lehetséges ugyan, hogy a földre szállt csapat már nem tud visszatérni, de mielőtt megsemmisül, vagy fogságba jut, helyrehozhatatlan kárt okoz.

Ugy tudjuk, hogy az orosz hadseregben az ejtőernyővel való leszállásban kiképzettek száma ebben az évben 100 ezer főre fog emelkedni. Emberanyag van bőségben ahhoz, hogy az arra alkalmas egyének kiválaszthatók legyenek. Az oroszok elméletben és gyakorlatban behatóan foglalkoznak a légi hadviselés ilyen alakjával. Az egyik orosz lap így ír:

„Erős ejtőernyős osztagok, amelyek az ellenség hadtápterületén szállanak le, vasuti gőcpontokat, erőműveket és ipari telepeket rombolhatnak le. Ha sikerül nekik ellenséges repülőtereket megszállani úgy őket repülőgépek követhetik, amelyek ejtőernyővel kis harci kocsikat, gépkocsikat, stb. ereszthetnek le.”

A repülőtereken, a gépeken szállított csapatnak már nem is kell ejtőernyővel leszállni, mert a gépek maguk leereszkelhetnek. Viszont időnyereség a gép számára ha — miután az ejtőernyős emberek kiugrottak — visszafordul a levegőben, új csapatért.

Egy orosz katonai szabályzat szerint különbséget kell tenni közeli (vagyis nagyobb csapattal végzett) és távoli (kisebb vállalatra rendelt csapattal végzett) leszállás között. A közeli leszállás — ezredtől hadosztályig terjedő csapattal — célja lehet a többiek között a saját haderők előlrintézet támadásának hátulról való támogatása, tehát az ellenségnek két tűz közé szorítása, vagy a visszavonuló ellenség utjának elállása. Tudvalevő, hogy a visszavonuló ellenséget a földön nem lehet utólérni, mert a megvert fél gyorsabban megy hátra, mint ahogyan az üldöző fél előérjuthat, a levegőben azonban egészen másként áll a dolog.

A fenti idézetekkel csak utalni akarunk arra, hogy az oroszok milyen komolyan

foglalkoznak a hadviselésnek ilyen légi alakjával.

A megvalósíthatóság műszaki előfeltételei adva vannak. Az ejtőernyővel való tömeges leereszkedést az oroszok már többször is bemutatták, nemcsak személyekre, hanem hadianyagra is.

A katonai előfeltételeket háború esetén nyújtja az, hogy lehetetlen az ilyen légi támadásnak kitett minden fontos pontot vagy területet védelem céljából nagy erővel megszállni, mert hiszen akkor a front számára nem maradna elég csapat. A had-

tápterületen, vagy a front mögött meglegőben megjelenő többzernyi csapat támadását visszautasítani tehát nem egyszerű dolog.

A tény az, hogy a jövő háborújában nem csak a szorosan vett légi támadással kell számolni, hanem olyan meglepő támadás kivédésére is fel kell készülni, amelyet a levegőben a front mögé, vagy a hadtápterületbe szállított ellenséges csapat intézhet. Ma még az utóbbi támadás aligha lehet döntő jelentőségű, de azért hiba volna annak esetleg igen kellemetlen, zavaró hatását lebecsülni.

Maximális árakkal akarja letörni a kormány a spekulációt

Tízszázalékos hasznot engedélyeznek a kiskereskedőknek

BUCURESTI, május 19. A *Timpul* című lap rámutat arra, hogy a kormány el van határozva intézkedéseket tenni a spekuláció ellen. A kormány által kiküldött bizottság úgy döntött, hogy a kereskedői mai kezdettel kötelesek lesznek kifüggeszteni az árakat és ha ez nem jár megfelelő eredménnyel egy héten belül, a kormány maximális árakat szab meg. A kiskereskedőknek 10 százalékos nyereséget engedélyeznek az elsőrendű szükségleti cikkek után. A fővárosban megszűntetik a piacra hozott fogyasztási cikkek után eddig a városhatárnál fizeteti illetéket.

Olcsó körutazási jegyeket bocsátott ki a vasut

Öt körutat szerveztek meg

Bucuresti, május 19. (Az Uj Kelet tud.) Röviden beszámoltunk arról, hogy a vasut körutazási jegyek bevezetését határozta el, amelyek lényeges árleszállítás mellett lehetővé teszik nagyobb kirándulások rendezését és az ország nagyobb területeinek beutazását. Öt ilyen körutazásra kezdte meg a vasut május 19-i kezdettel a jegyek kibocsátását:

1. körut: Bucuresti—Braila—Galați—Valcov—Tecuci—Marasesti—Petru Rareș—Sft. Gheorghe—Brasov—Bucuresti. Másodosztály 1379, harmadosztály 992 lej, amelybe bennefoglalattik egy dunai hajút ára is.
2. körut: Bucuresti—Brasov—Fogaras—Sibiu—Prahova—Olt—Pitesti—Campulung—Bucuresti. Másodosztály 1145, harmadosztály 754 lej.
3. körut: Bucuresti—Brasov—Copsa Mica—Sibiu—Vințul de Jos—Arad—Timisoara—Buzias—Turnu Severin—Bucuresti. Másodosztály 1606, harmadosztály 1103 lej.
4. körut: Bucuresti—Brasov—Iasi—Darnonești—Cernauti—Vatra Dornei—Bistrita—Bedlean—Cluj—Razboieni—Sibiu—Fogaras—

Brasov—Bucuresti. Másodosztály 1665, a harmadosztály 1100 lej.

5. körut: Bucuresti—Braila—Galați—Sulina—Constanța—Bucuresti. Másodosztály 1054, harmadosztály 644 lej, amelyben egy hajút is benne foglalattik.

A jegyeket a bucaresti CFR utazási iroda bocsátja ki, de a jegymegrendeléseket az egyes állomások is felveszik. Az utazást meg lehet kezdeni a körut bármelyik állomásán. Az indulásnál a jegy lebélyegzendő a jegypénztárnál. Aki egy ilyen körutba be akar kapcsolódni, egész jegyet vált lakhelyétől a körut valamelyik állomásáig, majd a körutazás befejezése után a megváltott egész jegy feljogosítja a lakhelyére való ingyenes visszatérésre. A körjegy minden vonatra érvényes. Az utazás megkezdésétől számított hatvan napon belül le kell bonnyolítani az utat. Körjegyeket csak május 15-e és december 31-e között bocsát ki a vasut. A jegynek valamely utszakason való fel nem használása kártérítésre nem jogosít fel. Az utat bármelyik állomáson meg lehet szakítani.

Cancicov pénzügyminiszter a román pénzügyek kitünő helyzetéről adott nyilatkozatot a L'Informationnak

A pénzügyminiszter szerint az ő mesterségében sok a költség

Párizs, május 19. A L'Information Bucarestbe küldött munkatársa beszélgetést folytatott Cancicov pénzügyminiszterrel. Az újságíró a következőképpen írja le a pénzügyminiszternél tett látogatását:

— Mint ahogyan a számok emberéhez illik, Mircea Cancicov román pénzügyminiszter pontosan a kihallgatásra előre meghatározott időpontban fogad, hatalmas dolgozószobájában, mely két egyenlő részre tagolódik. Az egyik felében a hatalmas íróasztal áll, mely valóban a csendes munkának árnyékos sarka. A terem másik része fogadó-terem, vagy talán gyülekező hely, ahol a miniszter hosszú és keskeny tanácskozó asztal előtt ül.

A szavak és számok zsonglőre

— Mondhatnám, hogy amikor a miniszter itt ült mellettem, egyszerű széken, amelyet a miniszter megfosztott a rang minden szigorától — itt most két egyszerű polgárember beszél. Ahogyan az ember beszélgetni hallja Cancicovot, meg tudna állapítani milyen kiváló ügyvéd lehetett a miniszter, mielőtt po-

litikával kezdett foglalkozni. Egyszerű szavak, nemes gesztusok és sehol a nagyképi előadó módor. Ha olyan zsonglőr módon bánt a számokkal is, mint a szavakkal, nem csodálkozom, hogy a román pénzügyek az utóbbi években a legjobb állapotban vannak.

— Megszöktem az ügyvédi hivatástól — mondja —, hogy legyen egy mesterségem.

— Mestersége?

A pénzügyek mestésége

— Természetesen. Ez pedig leginkább nevezhető mesterségnek. Ha súlyos felelősség előtt áll az ember, és az a feladata, hogy kérdésekből a kérdéseket megoldja, csak mesterségről lehet már beszélni.

Beszéljünk azonban a számokról is.

— A krízis — miniszter ur, mi a véleménye róla? Vajon elérte-e tetőpontját, mint ahogy azt ma mondanunk szokták? Merre haladunk?

— Ismeri ön Szofokleszt? Azt hiszem igen, ha hűséges maradt a betilkhoz és nem tért a matematika útjára, mint én. Szofokleszt

Sem a TYUKSZEMEK sem a LÁBFAJDALMAK nem tudnak ellenállni

A VITALIZÁLT VIZ HATÁSÁNAK

Egyszerű szer, amely azonnal M GONNY B- LULEST szerez

Először is vitalizáljon egy forró lábfürdőt, azáltal, hogy annyi Saltrates Rodell-t old benne, amíg a víz tejfehérű színt vesz le. Azonnal felszabadulnak a kis oxigenbuborékok és felhőszerien ellelik a víz felületét. Ez egyidejűleg ez a gyógyhatású víz behatol a szövetekbe és a tyukszemek nyílása megszűnik, gyökereik gyorsan meglazulnak és rövidesen pusztá kézzel kiemelhetők. A láb és bokafájdalmak, csodálatosan rövid idő alatt, tökéletesen megszűnnek. Lábai kisebbek lesznek, cipő nem szorítja többé, a járás ismét élvezetes. Saltrates Rodell erősen tömített formában tartalmazza a hirtelen gyógyforrások gyógyító alapelemeit. Tekintettel nagy gyógyhatására csak gyógyszerárakban és drogériákban kapható.

egyik mondatával fogok válaszolni. Krízis? „Azt tudom, hogy nem tudok róla semmit.”

Poézis a pénzügyekben

— Mégis úgy vélem...

— Semmi. A pénzügyekben annyi igaz poézis van, hogy mesterségemet a költő hitével kell gyakorolnom. Itt nem arról van szó, hogy a miniszternek költőnek kell lennie. Ez nagyon rossz volna az ország számára. Az itt felvetődő gazdasági problémák a tudomány világából valók, de ebben az igen nagy és kényes tudományban a poézisből is van egy kevés.

— Annyit mondhatok, hogy helyreállásunk az ön által is ismert válság után — most a saját krízisünkről, nem pedig a világháborúról beszélnek — lehetséges és gyors volt, nemzeti vagyonunk rugalmassága miatt. Nemzeti vagyonunk a fa, a termény és a petroleum. Mikor az árak növekednek, mi növeljük az eladandó mennyiséget és ellenkező esetben fordítva cselekszünk. Ennek a gyakorlatjának egyszerű és logikus ritmusa van.

Ezután a francia újságíró az árak felől érdeklődött és meglepetéssel közli olvasóival a romániai napi árakat, amelyek azt mutatják, hogy itt az élet rendkívül olcsó, Franciaországhoz viszonyítva. Egyedül a lakberekben és a villanyárakban fejed fel hasonlatosságot a franciaországi viszonyokhoz.

Az utépités

Ezután a költségvetési helyzetről nyilatkozott Cancicov. Az újságíró főleg az utépitési program érdekelt.

— Sokkal többet produkálnak ebben az országban, ahol csak szűkösen van a pénz, semmint hinnék. 1934/35-ben az utépitésre számtal egymilliórd 600 millió lejből ténylegesen utépitése fordítottak egymilliórd 108 millió lej. 1937—38-ra egymilliórd 338 millió lej irányoztak elő, amelyből már mobilis is tettünk egy jelentős összeget, hogy azonnal megkezdhesük a munkálatokat, egyrészt modern utakat építeni, másrészt a besszarabiai utakat rendbehozni.

Cancicov még rámutatott arra, hogy jól lehet 16 ezer tisztviselője van, 20 ezerrel kell számolnia, mert az állam vállalta magára a helyi közigazgatási hivatalok tisztviselői egy részének fizetését is. Így az állam fizet a prefektushelyetteseket, a szolgabírákat, a jegyzőket és az egész egészségügyi személyzetet.

A francia újságíró az alábbiakban fejezte be cikkét:

— Egy pénzügyminiszternek ahhoz, hogy teljes lelkeséggel végezze súlyos munkáját, optimistának és idealistának kell lennie. Annak a reménynek kell élnie benne, hogy mindig többet fog eladni és mindig többet fog inkasszálni.

A „legkari

Párizs, május 19. A trockijisták társával kapcsolatban várható, hogy Szovjetország népbiztosokká, akik a demü előkészítésében nem is a legkevesebb részt vettek. Tuchacevszki reg Vörös hadsereg fiatalabb trockijista övezet is kegyvesztéséről volt szó. Tiszt kiadta rály koronázást az alkalmatosság, hogy menkedő előtt kiderült, nem mehet tételen beoskatonai paragrafuszok eldekivelő hoz hasonló tört és sorsa.

Tuchacevszki

éves. Helyette szovjetnek és főnöke, a trockijisták sa alkalmával év januárban, sában, hogy e tiszt, Tuchacevszki kapitány katonai attasé csoport között szetesen letart.

Ez az incidens lenül mult volt meszi származás gyanakodóvá, nak ellenére, a vista pártnak gyanúsították katonai vezetői lehetőleg háttér lengyelországi és a vörös had felmerült nézet sodott el, úgy Az, hogy szüzelmeit eltűrt elegendő volt törjön fölötté. szállja Csembárból. A fiatal M pályára szánta lába. A világháború kaptak meg hat mellett, kis szegyar gépfegyver védett meg egyban olvasták fétették elő. A fiabíciók fűtötték ságba esett. N ahonnan többiz Végül is az ing

FIGYELEM! NEK AZ EGÉRMEROS „Brilliant Luxus-Silkentartóssággal darabot sajtolt lis készültkémiatt az embe speciálitáso

A „vörös Napoleon“, a világ legfiatalabb marsalljának karrierje és váratlan bukása

Miért lett hegyvesztetté Tuchacsevszki marsall

Párizs, május 19. (Az Uj Kelet tud.) A trockijista összeesküvés véres elnyomtatásával kapcsolatosan számos karrier omlott váratlanul és reménytelenül össze Szovjetországra. Kivégeztek volt népbiztosokat, töretlen hitű forradalmárokat, akik a mai rendszer letörhetetlen érdemű előkészítői és megalapítói voltak. Ha nem is a legtragikusabb, de kétségtelenül az egyik legszínesebb karrier összeomlását Tuchacsevszki marsallnak, az orosz hadsereg Vörös Napoleonjának és a világ legfiatalabb marsalljának bukása jelzi. A trockijista összeesküvéssel kapcsolatosan ő is hegyvesztetté vált. Az utóbbi hetekben arról volt szó, hogy résztvesz az orosz tiszti küldöttségben, amely az angol királyi koronázásán képviseli a szovjetet és ezt az alkalmat fel fogja használni arra, hogy meneküljön. Pár nappal a koronázás előtt kiderült azonban, hogy Tuchacsevszki nem mehet Londonba. Valamilyen jelentéktelen beosztást kapott, egy volgamenti katonai parancsnokságot bízták rá és nem hagyhatja el Oroszország területét. Mérédekben ivő és valóban csak a Napoleonéhoz hasonló katonai karrierje ezzel megtört és sorsa fölöttébb bizonytalanra vált.

A negyvennégy éves marsall karrierje

Tuchacsevszki marsall ma negyvennégy éves. Hejvett hadügyminisztere volt a szovjetnek és a szovjet hadsereg vezérkari főnöke, a trockijista összeesküvéssel kapcsolatosan a Radek-Pjatakov per tárgyalása alkalmával hozták forgalomba nevét ez év januárban. Radek elmondotta vallomásaiban, hogy egy Szmutni nevezetű katonatiszt, Tuchacsevszki szárnysegéde, volt az összekötő kapocs Putna, a szovjet londoni katonai attaséja és a moszkvai trockijista csoport között. Szmutnit és Putnát természetesen letartóztatták.

Ez az incidens egyébként talán észrevétel nélkül múlt volna el, ha Tuchacsevszki nemesi származása miatt nem tenné ma is gyanakodóvá a szovjet egyes vezetőit annak ellenére, hogy 1918 óta tagja a bolsevista pártnak. Bonapartei ambíciókkal gyanúsították és a proletár származású katonai vezetők igyekeztek őt állandóan lehetőleg háttérbe szorítani. Az 1920-as lengyelországi hadjárat alkalmával köztársasági és a vörös hadsereg többi vezetői között felmerült nézeteltérések emléke sem mosdott el, úgy látszik, teljesen.

Az, hogy szárnysegédének trockijista tüzelmeit eltűrte, vagy azokról nem tudott, elegendő volt ahhoz, hogy Sztalin pálcát törjön fölé. A világ legfiatalabb marsallja Csembában született, nemesi családból. A fiatal Mihály Nikolajevicsot katonai pályára szánták és beiratták a kadetiskolába. A világháború kitörésének napján kaptak meg hadnagyi kinevezését. Krjehov mellett, kis szakasz élén, az osztrák-magyar géppuskaerővel szemben védett meg egy hidat, amire napiparancsban olvasták fel nevét és főhadnaggyá léptették elő. A fiatal tisztelet méltatlan ambíciók fűtötték, de szerencsétlenségére fogásba esett. Németországba szállították, ahonnan több ízben kísérelt meg szökést. Végül is az ingolstadi 9. számú erődbe zár

ták, a szökésgyanús francia tisztekkel együtt. Tuchacsevszkinék itt sem volt maradása. Művészi hajlamait élte ki: festett, szobrokat mintázott és állandó szökési tervekben törte a fejét. Fogolytársai megnyerő, az őt közelebről nem ismerőkkel szemben kissé tartózkodó, de mindig végtelenül udvarias és szinte angolosan arisztokratikus gondolkodású embernek ismerték.

A huszonöt éves hadvezér Az orosz forradalom még mindig fogásában találta. Fogolytársával hosszasan elbeszélgetett Kerenszkiről, a bolsevizmusról és Oroszország jövőjéről. Akkoriban nem igen látta előre, hogy egyike lesz a vörös hadsereg vezéreinek és hogy a kommunista diktatura fogja átnyújtani neki a marsall-botot. Nem látta előre, de kétségtelenül óhajtott. Egyébként azonban önzetlen volt, őszintén és mélyen hazafi és Bonaparte Napoleon nagy csodálója. Veszélyes szökési kísérletét közül az egyik végül is sikerült. Teljesen lerongyolódva érkezett meg Szentpétervárra, ahol szerencsésére nem ismerték rá. Hetekig bujdosott, végül egyik volt tisztársának tanácsára belépett a kommunista pártba és le-

jelentkezett a vörös hadseregnél. Huszonöt éves korában hadvezére volt a Kolcsák, majd Denikin ellen küzdő csapatoknak és 1920-ban ő irányította a Lengyelország elleni offenzívát. Bruszilovval együtt megalapította és legkiválóbb professzora is volt a moszkvai katonai akadémiának. Ő irányította a szovjet hadsereg felszerelését. Egyebek között az ő nevéhez fűződik az ejtőernyős csapatok megszervezése. Kézi géppuskával felszerelt gyalogosokat, nagy hadi repülőgépek az ellenség frontja mögé szállítanak, ahol ezek ejtőernyővel leereszkednek és közben hátulról géppuskaerővel alá fogják az elenéséget. Ezt természetesen saját csapatai támadása kísérli.

A vörös hadsereg legutóbbi hadgyakorlatai alkalmával az eszme igen életrévalónak bizonyult és most az orosz gyalogságnak tekintélyes része kap kiképzést az ejtőernyővel való leereszkedésben.

Néhány hónappal ezelőtt hivatalos küldetésben Párizsban járt, ahol a francia hadsereg vezére rangját megillető tisztelettel fogadták. Ez alkalommal összehallgatott néhány volt fogolytársával, akikkel kedélyesen elbeszélgetett az ingolstadi erődben eltöltött hónapokról.

és a szabad ég alatt vendégelték meg a kvuca tagjait és az arab szomszédokat.

Az üdvözlések

Délután rövid munkaszünet volt. Ezalatt Eljahu Dajan, Nahalal egyik alapítója, fát ültetett el az új kolónia közepén Josef Aronowitz nevére. Ábrahám Harzfeld, a Hisztadrut mezőgazdasági központja nevében üdvözölte az új telepeseket. Ugyanekkor datolyafát ültettek el, amelyet a kinereti Gan-Rachelből hoztak, a fiatal, elhunyt héber költő, Rachel emlékére. Azon a napon volt Rachel halálának hatodik évfordulója.

Még a naplemente előtt befejezték a munkát. A telepesek és a vendégek ezután a kolónia közepén gyűltek össze és meghallgatták a szomszédos telepítések és a nemzeti intézmények képviselőinek üdvözlő beszédeit Ábrahám Harzfeld bejelentette, hogy Josef Aronowitz özvegye, Deboré Barón, a neves héber író, az új kolóniának ajándékozta elhunyt férje könyvtárát. Végül elhatározták, hogy üdvözlő táviratokat intézzen Weizmann Chaimhoz, Ussiszinhez és Ben Gurionhoz.

Fényjelek az éjszakában

Aznap délután állt meg először a vonat Beth Josef kolónián és egyidejűleg felavatták a kolónia állomását is. Ebből az alkalomból ajándékokat nyújtottak át a mozonyvezetőnek és a fűtőnek.

Péntek este emlékünnepeket rendeztek Josef Aronowitz emlékére. Az éjszakába Beth Josef őrtornyának fénye öntötte már sugarait és bevilágította az egész környéket. És fényjeleket váltottak a közeli zsidó kolóniák őrtornyain álló posztokkal...

Antonescu külügyminiszter fontos tárgyalásai az angol és francia követekkel

BUCURESTI, május 19. Antonescu külügyminiszter ma délelőtt hosszú kihallgatáson fogadta előbb Sir Reginald Hoare angol, majd Thierry francia követeket. A Lupta szerint jól értesült körök rendkívüli fontosságot tulajdonítanak e kihallgatásoknak, amiket kapcsolatba hoznak a minapi londoni és párizsi tárgyalásokkal. Mint ismeretes, több személyiségnek az angol koronázási ünnepségeken való részvétele fontos ünnepi eseményeket eredményezett a közép-európai helyzetre vonatkozólag. Valószínűnek látszik, hogy a párizsi és londoni kormányok jónak látták tájékoztatni a román kormányt tárgyalásaik konkluzióiról.

Ugyancsak ma délelőtt Antonescu fogadta a görög, bolgár és norvég követeket. Délben a külügyminiszter Gafencu volt külügyi államtitkárral tárgyalt.

A szívbeteg, a szívbillentyűk és a szívizom megbetegedéseinek kezelésénél a rendkívül enyhén ható természetes Ferenc József keserűvíz fontos segédeszköz, mely reggel felkeléskor egy kis pohárral bevéve a tápcsatorna tartalmát biztosan felhigítja és azt igen könnyen levezeti. Az orvosok ajánlják.

A palesztinai kormány új főtitkára. Jeruzsálemből jelentik: Battershill, a palesztinai kormány új főtitkára elfoglalta hivatalát. Előzője, Hathorn Hall, akinek nagy szerepe volt az ország életében az utóbbi időben, elutazott Palesztinából. Tiszteletére bucsuestélyt rendezett lakásán Mose Shertok, a Jewish Agency politikai osztályának vezetője, amelyen a zsidó intézmények vezetői és számos előkelőség vett részt. Valószínűnek tartják, hogy Hathorn Hall, melélt elfoglalja új gyarmati hivatalát, Londonban résztvesz a mandatárius hatalom jelentőségének elkövetésében, amelyet a népszövetségi mandátumbizottság legközelebbi üléséig terjesztnek.

Tizmillió lej értékű állampapírt loptak el a pénzügyminisztériumból

BUCURESTI, május 19. A pénzügyminisztérium közadósságosztályáról elloptak 10 millió lej értékű konszolidációs állampapírt. A bevezetett vizsgálat megállapította, hogy a kötvények egy részét már el is helyezték a tőzsdén Dinu Toporan mérnök nevére kiállított számlával. A mérnök nem is tudott erről, nevét csak törvénytelenen használták fel a tolvajok, akiknek igazolniok kellett vevőik előtt a kötvények eredetét. Hétmillió lej értékű kötvény még nem találtak meg.

Uránia Mozgó

ÁLTALANOS KÖZKIVÁNATRA MAI KEZDETTTEL VETITI

A 40 éves asszony

világláger, fűszerepekben:

Lil Dagover és Sabine Peters

Uj kolónia avatása a Beisanföldön

Béth Josef az ötödik zsidó telepítés, amelyet az arab terror közepette létesített a jisuv a Jordán völgyében

Jeruzsálem, május 19. Uj zsidó kolóniát avattak a napokban Beisan mellett. Beth Josef az új telepítés neve, Josef Aronowitz, a nemrég elhunyt zsidó munkásvezér és héber publicista után. Ez a harmadik zsidó kolónia a Beisan-vidéken és az ötödik a Jordán völgyében, amelyet az utóbbi hetekben, az arab terror és a politikai veszedelmek közepette alapítottak a zsidók, jelöl annak, hogy sem a terror, sem a politikai nehézségek nem állították meg a zsidó építőmunkát. A jisuv tovább épül és terjeszkedik.

Beth Josef

Beth Josef, az új munkáskolónia Beisan-tól északkeletre fekszik és az első telepítési pont, amely az Emek Jezreel völgye felé nyulik és a közéjövőben lehetővé fogja tenni a jordánvölgyi zsidó telepítéseknek az emeki zsidó földekkel való összekapcsolását. Nagy és sűrű zsidó telepítési egység fog így kialakulni, amely Haifától Transzjordániáig nyulik.

A földet, amelyen az új kolónia létesült, 16 évvel ezelőtt araboknak osztotta ki a kormány. E tizenhat év alatt azonban parlagon hevert megműveletlenül. Négy évvel ezelőtt vette meg a KKL a területet. Az egész vidék köröskörül nagy vadon. Beth

Josef közelében egy nagy beduin törzs táborozik. A legutóbbi zavargások idején többször rongálták meg ezen a helyen az Irak Petroleum Comanyi vezetőit és még ma is nagy, elégett területeket látni ezen a helyen.

Elindulnak az új telepesek

Péntek hajnalban indultak el Beth Josef tagjai a közeli Geser kolóniáról az új zsidó föld elfoglalására, a Jordán és Jezreel völgye szomszédos zsidó kolónistáinak népes kíséretével. Tíz teherautó és számos kisebb gépkocsi hozta a szükséges építőanyagot, az élelmezést, a szerszámokat. Ezen kívül nagy őrtornyot is hoztak magukkal, hogy biztonsági okokból bevilágítsa éjszaka a környéket.

Reggel hat órakor kezdték meg a kolónia építését, előre megállapított terv szerint. A kolónia közepén felállították a tíz méter magas őrtornyot. A telepítés köré betonfalat építettek, amelyen nem hatolhat át golyó, ez elé pedig drótsóvnyet vontak.

Az új kolónia építésének munkája javában folyt még, amikor a szomszédos beduin törzs néhány sejkje tünt fel a kolónia földjén, hogy kávéval tiszteljék meg új szomszédait. Nyomban asztalt terítettek

FIGYELEM! MINDAZOKNAK, AKIKNEK AZ EGÉSZSÉGÜK DRAGA! A Primeros „Brilliant-Extra-Primmissima” és a „Luxus-Silken-finesst” garánciólan 5 évi tartósággal bírnak, mert minden egyes darabot sajtoltiegezővel megtöltött speciális készítményekkel ellenőrizni és emiatt az emberek milliói csak a Primeros speciálisításokat részesítik előnyben.

MEK
MAK
enálln
ÁLT VIZ
NAK

torró lábúrdn
Rodell-t old
szint vesz fal
oxigenbuborékn
felületét. Ezze
viz behatól
alása megszűnik
és rövidese
A láb és boká
dó alatt, tökéle
k lesznek, cipője
tét élvezetes. A
formában tar
trások gyógyít
gyhatására csak
ban kapható.

oln. Krisis?
óla semmát.”

pénzügyekben

annyi igaz
a költő hité
rről van szó,
ell lennie. Ez
számára. Az
számára. Az
számára. Az

elyreállításunk
an — most a
a világháború
rs volt, nem-
miatt. Nem-
és a petro-
ek, mi növel-
és ellenkező
annek a gye-
ritmusa van.
az árak felől
zli olvasóival
k azt mutat-
eső, Francia-
a lakberek-
el hasonlato-
pkhoz.

Az utépítés

etről nyilat-
leg az utépi-

k ebben az
van a pénz,
az utépítésre
ből ténylege-
ymilliárd 108
árd 333 mil-
ár mobillá is
ogy azonnal
t, egyrészt
a besszará-

ra, hogy jól
0 ezerrel kell
alta magára
tisztségviselői
állam fizeti
gábirákat, a
gyi személy-

kban fejezte
ahhoz, hogy
s munkáját,
s lenne. An-
enne, hogy
indig többet

Megkezdődött a timisoarai-temesvári törvényszéken Pacurariu lippai tanár Thomas Mann elleni plágium-perének tárgyalása

A felperessel előbb románra fordították Thomas Mann tetralógiájának harmadik részét is. A fordítások hiányában december 29-re halasztották el a nagy érdeklődéssel kísért tárgyalást

Timisoara-Temesvár, május 19. (Az Uj Kelet tud.) A timisoara-temesvári törvényszék negyedik tanácsa előtt ma vette kezdetét az utóbbi évek egyik legérdekesebb pere, mely mind országosra ismertté tette a per megindítójának, Aurelian Pacurariuak a nevét. A lippai kereskedelmi iskolának tanára irodalmi körökben nagy derűt keltett azáltal, hogy a Nobel-díjas Thomas Mann ismert József-tetralógiájának meséjét az általa hexaméterekben írt „Fárások álma” című bibliai drámájából vette. A jobboldali sajtó nyúlt elsősorban Pacurariu hóna alá és írt azzal a váddal kirukkolni, hogy a közismerten német származású Thomas Mann közönséges zsidó irodalmi betyár, aki a zsidó fajhoz illő aljassággal ellopta a lippai középiskolai tanár témáját, hogy annak alapján világsikerű könyveket írjon.

Amikor az első hírek felmerültek, kevesen hitték, hogy ez az ügy komoly per formájában törvényszék elé is kerülhet. Szerdán délután azonban a törvényszék zsúfolt tanács-terme előtt megkezdődött a ritka érdekességű plágiumper. A tanács tagjai Iancu és Imbroane bírák voltak, az ügyészi széklet Catalina ügyész foglalta el. Hallatlan érdekesség közepette vonultak fel az emelvény elé a per szereplői. Thomas Mann védője: Kende József dr. timisoara-temesvári ügyvéd, Pacurariu pedig dr. Niculescu Euzebiu ügyvéd képviseli. A vádirat ismertetéséből derülnek ki a pernek egyébként is már ismert, rendkívül érdekes adatai.

Tizenkétezer hexaméter sor

Aurelian Pacurariu, aki a lippai kereskedelmi iskolának titkára volt, egész életén át dolgozott a „Fárások álma” című munkáján, amelyet 12 ezer hexaméter sorban írt meg. A mű az emberiség gondolkodásának fejlődését filozófiai feldolgozásban igyekezett dramatizálni. A művet Pacurariu magyarul írta, miután magyar iskolákat végzett és legtöbbször a magyar nyelvet beszéli. A dráma 12 részből áll, személyei az emberiség összes nagyjai és az összes pogány mitológiák szépségei, akik az évszázadok során bizonyos eszméket képviselnek a drámában. A mű 1930-ban kétezer oldal terjedelemben jelent meg. Az egyik lippai nyomda adta ki.

A könyv megjelenése után Pacurariu egy fiadányt a lippai rabbi fiának adott át, aki az egyik budapesti napilap igazgatója. Öt év múlva, 1935-ben, jelent meg magyarul Budapestben Thomas Mann tetralógiájának első kötete. Pacurariu a könyvből azt állapította meg, hogy azt művéből plagizálták. Ekkor indította meg Pacurariu az eljárást, amelyet a

törvényszék a törvénykönyv 329. szakasza értelmében indított meg.

Pacurariu a plágiumper kapcsán jelentős kártérítési összegeket követel Thomas Mann-tól és Thomas Mann-on kívül a következő cégeket perli: a Cluj-kolozsvári „Polyglott”, a cernaui „Literariat”, a berlini Fischer Verlagot és a budapesti Athenaeum könyvkiadó társaságot. Ezenfelül kártérítést követel a „London film” nevű londoni filmvállalattól, mely Thomas Mann regényéből filmet csinált. A kártérítések végösszege 38 millió 400 ezer lej, amelyből egyedül Thomas Mann-tól 20 milliót, a „London filmtől” 10 milliót követel, míg a fennmaradó 8 millió a felsorolt könyvkiadó és könyvterjesztő vállalatok között oszlik meg.

A könyvkiadó cégek közül a tárgyaláson a Literarea dr. Niedermayer cernaui, a Polyglott pedig dr. Jack Russu ügyvéddel képviseltette magát.

A tárgyaláson dr. Niculescu Euzebiu nyújtotta be a felperes megbízásából a per bünjeleit. Mellékelték román fordításban Pacurariu egész művét, amelynek fordítását maga a szerző végezte el, azonfelül Thomas Mann művének két első kötetét román fordításban. A harmadik kötetet csak magyar fordításban tudta mellékelni, miután annak lefordítására már nem volt ideje.

A törvényszék dr. Kende József és dr. Niedermayer felszólalásai után „akik hangoztatták, hogy a mű teljes román fordításának benyújtásáig a per nem tárgyalható, a törvényszék tanácskozára vonult vissza. Hosszu ideig maradtak benn szobájukban a bírók, ezalatt pedig a terem zsúfoltság megtöltött, jogászokból és irodalmárokból álló közönség élén érdeklődéssel tárgyalta a nem mindennapi érdekességű irodalmi per részleteit.

A törvényszék feszült figyelem közepette hirdette végül is ki, hogy Thomas Mann művének teljes lefordításáig a tárgyalás nem tartható meg, Pacurariu a fordítások elvégzésére kötelezte és a legközelebbi tárgyalás napját 1937 december 29-re tűzte ki.

— Az oradeai városi tanács elengedte a zsidó kórház köztartozásának felét. Oradeáról jelentik: Ma tárgyalta az oradeai-nagyváradai tanács a zsidó kórház víz és villanytartozásának ügyét. A kérdés Dancea Jakob alpolgármester referálta, aki rámutatott arra, hogy a zsidó kórház emberbaráti intézmény, amely felekezetre való tekintet nélkül nyújt ápolást a szegény betegeknek. A referátum alapján a tanács a 450 ezer lejű kitévő adósság felét törölte, másik felének fizetését pedig állampapírokban fogadja el.

A legszebb természetes ékszer

Figyelje csak egyszer meg, hány ember mulasztja el fogainak ápolását. Akkor meglátja, milyen kellemesen tűnhet fel a nevető száj ragyogó fehér fogakkal. Balgaság volna a szép fehér fogak esztétikai és egészségügyi előnyéről lemondani, csak hogy megtakarítsa azt a kevés pénzt, amibe a mindennapi fogápolás a Chlorodont-fogpasztával kerül. Mindig új élvezet a fogakat Chlorodonttal tisztítani, annyira erőteljes a tisztító hatás, annyira kellemes az üdítő íz.

Chlorodont Fogpaszta

Az albán kormány megkezdte a megtorlást a levert zendülőkkel szemben

A zendülők egy része egy sűrű erdőbe menekült

Tirana, május 19. (Rador). Az Albán Távirati Iroda jelentése szerint Delvina városának elfoglalása után mindazon helységek, ahol zendülés tört volt ki, a kormány kezében vannak. A lakosság mindenütt lelkesedéssel fogadta a kormánycsapatokat, amelyek folytatják Etem Toto és társainak üldözését, akik a Kurvesleshi erdő és Gusmara felé menekültek. Likhbari és Rustem Sardri főhadnagyokat, akik a zendülők elleni harcban estek el, ma temetik.

Újabb távirati jelentés szerint Argyrokastróban működő rendkívül politikai törvényszék

150 zendülő ügyét tárgyalja. A letartóztatottak között van több olyan személy, akiknek részük volt az előző zendülésekben is, de akiket Etem Toto annak idején szabadonbocsátott, miután elfoglalta Argyrokastrót. A kormánycsapatok különben folytatják tisztogatói munkálataikat. Azok a zendülők, akik még nem adták meg magukat, Kurveysi vidékén egy sűrű erdőbe menekültek, ahol a kormánycsapatok igen nehezen tudják követni őket. Tegnap egy harc során 10 zendülőt megöltek. Bolenában és Sevasterben egy-egy lázadó csendőrt öltek meg.

Egy rovtomultu betörőt gyanúsít a rendőrség a Léb-villában elkövetett rablómérennyel

A rablótámadás tettese valószínűleg még a városban tartózkodik

Cluj-Kolozsvár, május 19. A Léb villában történt vakmerő rablómérennyel ügye még mindig élénken foglalkoztatja a város közönségét.

Léb Miksa a Mátyás szanatóriumban fekszik és habár állapota napról-napra javulóban van, valószínűleg még hosszabb kezelésre lesz szüksége, amíg egészségileg teljesen rendbe jön.

A rendőrség Dragicu dr. bünygyi igazgató vezetésével a legnagyobb eréllyel folytatja tovább a nyomozást. A helyszínen tartott többszörös vizsgálat, a szemtanúk aprólékos kihallgatása, valamint a villában hátrahagyott bünjelek alapos áttanulmányozása, érdekes konkluziókra juttatták a rendőrséget. Most már kétségtelenül megállapították, hogy a helyszínen hagyott kalap és revolver a Precup professzor lakásán néhány héttel ezelőtt elkövetett betörésből származott, ahonnan ugyanakkor több ruhadarabot is loptak, amiket azóta egy ócskaruha kereskedőnél szintén megtalált a rendőrség.

Az a feltevés, hogy a kalapba vésett monogram a betörőé lett volna — mint ahogy azt a rendőrség eleinte feltételezte, az újabb adatok szerint megdőlt, bár a rendőrség a kalapban talált kezdőbetűkön elindulva, azt gyanítja, hogy a rablótámadás tettese egy ugyancsak P. betűvel kezdődő nevű rovtomultu betörő, aki csak nemrégiben szabadult ki az egyik fegyházból.

Alapos oka van a rendőrségnek azt is hinni, hogy a betörés tettese nem hagyhatta el Cluj-Kolozsvárt, miután a Léb féle betörés nem járt sikerrel és az utóbbi időben senki sem tett nagyobb lopásról jelentést, pénz nélkül pedig lehetetlenség a

betörőnek a várost elhagynia. A rendőrség egyébként is alaposan őrzi az állomás épületét és valószínűtlen, hogy valaki itt a bünygyi detektívek tudta nélkül elhagyhatná a várost.

Draghiciu dr. detektívjei pedig városszerte kutatják a most már alaposan gyanítható tetteset a betörésnek és valószínű, hogy a legrövidebb időn belül sikerül is letartóztatni.

Meghalt Böhm Albert

Timisoara társadalmát és zsidóságát súlyos csapás érte Böhm Albertnek, az elhunyt nevet viselő Coloniale Rt. igazgató-elnökének halálával. A hatvanöt éves vállalkozó igazgató a város gazdasági életében egyik vezető szerepet játszó és nagybecsűségű örvendő tagja volt. 18 évvel ezelőtt került Timisoara-ra, ahol előbb gyarmatára üzletet nyitott, amelyet fokozatosan fejlesztett ki és 1935-ben már jelentős és országos nevű részvénytársasággá alakított át. Ekkor a vállalatot már Böhm Ernő, a cégfőnök 22 éves fia vette át, aki azonban még ebben az évben tragikus körülmények között meghalt. A fiatal és nagy reményekre jogosító fiának elvesztése mélyen megrendítette Böhm Albertet, aki rajongásig szerette egyetlen gyermekét. Kedélyében azóta sem következett be enyhülés és egészségi állapota a halálesettől kezdve állandóan rosszabbodott. Eltelték utolsó három hónapját már ágyban töltötte a nagybeteg Böhm Albert, akinek egészségi állapotára aggodva figyelt fel a város vezető kereskedő és iparos rétege. Böhm Alberttel a régi típusú puritán kereskedőnek egyik ritka példányra szállott srba. Temetése ma délután lesz a Bonnaz ucca 15. számú gyászházból.

Böhm Albert ur

35 évi boldog házasság után, 65 éves korában, hosszú és kínos szenvedés után folyó hó 18-án fiát a másvilágra követte.

Drága halottunk földi maradványait csütörtökön, folyó hó 20-án délután 4 órakor kísérik a gyászházba (Str. Alexandru Bonnaz 15.) utolsó útjára.

Timisoara-Temesvár, 1937 május 19.

Emléked örökké élni fog.

RA:
ra. Az első
A szerelem,
nyönyörü épo-
zinház kiváló
okolov beszé-
Erecben. A
l koronázási
magyar fel-
és 9 órakor.
ny.
RA:
ben: Charles
5 lej minden
RA:
on és vásár-
Kopperfeld
dráma. Kone-
lonel Barry.
A hazaáruló.
és kémfilm-
re Richard.
HEK
vastagabb
dítás 20 lej.
kedvezmény.
dó. Jelleg
portobélyeg
20-án meg-
éről és pon-
ann ארטה
ésre fiatal-
r. Berde 3.,
arrógép el-
azonnalra
g 3-4 szo-
telek" jel-
r-t, aki a
kat „Szor-
kombinált
r. David 3.
féle kösef
para.
helyi pia-
kerestnk.
jánlatokat
továbbit.
Főző zsidó
nális fel-
vezesse.
lra Orth.
t nyitok.
Cal. Reg.
3, 8/100-as,
n: Terkel-
titeazul 5.
dvitelben,
aphatók a
osmhely-

SPORT

Erdélyes zsidó sporttevékenységbe kezdett a szigeti Sámson

Dr. Berkó Artur elnök vezetése és a teljes vezetőség támogatása mellett teljesen átszervezik a Sámson

Cluj-Kolozsvár, május 19. (Az Uj Kelet tud.) A szigeti Sámson Atlétikai Club életében alighanem fordulópontot jelentett az ideai közgyűlés, amikor az egyesület élére elnöknek Berkó Artur dr-t választották meg. A Sámson az előző vezetőségek alatt is ismertette magát a sport különböző ágaiban, a pozitív zsidó irányban való működése azonban nehezen haladt. Berkó dr. személyében a Sámson alighanem olyan elnököt nyert, aki a zsidó sport igazi céljait illetően vallott felfogásáról alkalmas arra, hogy ezt a tekintélyes múltat visszatekintő sportegyesületet a pozitív zsidó építómunka szolgálatába állítsa.

Erre vall az a hangulat, amely a Sámson legutóbbi vezetőségi ülését betöltötte, amelyen az Erdélyi Makkabi Szövetség részéről Weisz Ignác ügyvezető elnök volt jelen. Az ülésen a Sámson összes vezetőségi tagjai megjelentek és azt Berkó dr. elnök nyitotta meg. Párszavas megnyitó beszéde után megadta a szót a Makkabi Szövetség kiküldöttjének, aki nagy vonalakban ismertette az igazi zsidó sport lényegét. Weisz rámutatott arra, hogy a Makkabi Világszövetséget a második cionista világkongresszuson, 1897-ben azzal a céllal alapították, hogy a zsidó ifjúság fizikai regenerációs munkáját végezze. Ebből a célból egymásután alakultak a zsidó tornaegyesületek és csak a későbbi időkben, bizonyos asszimilációs megnyilatkozásoknak engedve tértek át a zsidó sportegyesületek a versenysportágak művelésére, miközben az idők folyamán teljesen megfélemlítkeztek a zsidó sport igazi céljáról, az általános testnevelésről: a tornáról. Beszédében utalt a zsidó sportegyesületek országépítési kötelezettségére, a Kfar Hamakkabi akció támogatására, végül a vezetőséget a Makkabi program alapján való működésére kérte.

Berkó Artur dr. elnök válaszában kijelentette, hogy a Sámson vezetősége a közgyűlés után minden tevékenységét a tornaszakosztály beindítására összpontosította. Ennek a tevékenységnek eredményeként, az egyesület már tornatermet bérelt, saját tornafelszerelést szerzett be és működését azonnal, amint megfelelő tornavezetőre tesz szert, megkezdi. Kérte a Makkabi jelenlévő ügyvezetőjét, legyen a Sámsonnak a megfelelő edző kiválasztásában és Szigeten való letelepítésében segítségére, amit Weisz rövid időn belülre meg is ígért.

A továbbiakban Berkó dr. elnök kijelentette, hogy napok kérdése és az egyesület vívőszakosztálya, valamint asztaliteniszszakosztálya is megkezdte működését. A vívás és teniszoktatás céljából is a Sámson rövidesen edzőt szerzött.

A vezetőség tagjai lelkesedéssel vették az elhangzottakat tudomásul, majd elhatározást nyert, hogy Berkó dr-t a pozitív zsidó célkitűzések megvalósításának munkájában a legmesszebbmenően támogatják.

A tornaszakosztály megnyitóját a közeli napokban várható ünnepélyes külsőségek között, amelyre az összes szigeti zsidó társadalmi alakulatok meghívást nyernek.

Óvott a Phönix

Tudósítónk jelenti: A Phönix vasárnap Lugojon bajnoki mérkőzést játszott a Vulturival, amelytől szép játék után egy pontot elhozott. A Phönix jelenlévő vezetője megállapította, hogy a Vulturii Hambalacu nevű fedezettjátékosa előzőleg fel lett függesztve, míg igazolási könyvecskéjében a felfüggesztés úgy volt feltüntetve, mintna a büntetését leszállították volna olyképpen, hogy a Phönix ellen már játszhat. Minthogy azonban az igazolási könyvecskében sem aláírás, sem bélyegző nem szerepelt, a Phönix óvást jelentett be.

Az óvás ügyben a Nemzeti Bajnokság bizottsága a közeljövőben határoz. Érdekes egyébként, hogy a Vulturii nevezett játékosnak büntetésleszállításáról a labdarúgószövetség titkársága mit sem tud.

A NAC labdarúgócsapata tegnap Szalontán szerepelt, ahol 4:2 (1:0) arányban győzött a Törökvel ellen. A nagyrészt ifjúságiakból álló NAC góljait Pap (3) és Smilovits lőték.

A budapesti Nemzeti labdarúgócsapata bajnoki mérkőzés keretében 1:0 arányban legyőzte a Phöbus együttesét. A vereség következtében a Phöbus elvesztette esélyét

arra, hogy a KK küzdelemben mint a bajnokság harmadik helyezetteje bekerüljön. Helyét az Ujpest foglalja el.

Belgrádban is kikapott a Leicester City. Belgrádból jelentik: Tegnap játszották le a Beogradsky-Leicester City labdarúgómérkőzést, amelyet a hazai csapat nyert meg 3:0 (1:0) arányban.

JUNIUS 1-IG KÉRHETIK a sportegyesületek jogiszemélyiségek elismertetését. A legfőbb román sportforum, az OETR ismeretesen többször kitolta a határidőt ameddig a sportegyesületek jogiszemélyiségek elismertetését az OETR törvény értelmében újra kérhetik. Az új határidő június 1, amely határidőn túl azon egyesületek, amelyek a törvény rendelkezéseinek nem tettek eleget, nyilvánossági jogukat elvesztik és feloszlottaknak tekintetnek. A Makkabi Szövetség ezáltal is figyelmezteti a zsidó sportegyesületeket, hogy jogiszemélyiségek elismertetését sürgősen eszközöljék ki.

Bécsben az Admira és Austria vegyes 3:0 (1:0) arányban legyőzte az angol Chelsea csapatát.

Nóti, a szatmári Barkochba labdarúgója, aradi jelentés szerint az osztól kezdve az AMTE játékosak lesz.

A szombathelyi Haladás 6:2 (2:2) arányban győzött a cseh Bratislava ellen.

A Consiliul Federal, a labdarúgószövetség tanácsa május 29. és 30-án ülést tart. Az ülés napirendjén a többek között a június 10-i, Belgium-Románia mérkőzés is szerepel.

Beffa, a Venus ujonnan szerződötett játékos, bár a Ripensia ellen játszhatott volna, csak a legközelebbi mérkőzésen foglalja el helyét a csapatban. Beffa azonban nem a csatársorban, hanem a fedezetsorban kap helyet még pedig minden valószínűség szerint az Eisenbeiser helyén, aki csak a szezon végéig lesz a Venus játékos.

A bucaresti Telefon Club labdarúgócsapata a hónap vége felé három mérkőzést játszik Erdélyben. Clujon, Nagybanján és Szatmáron. Ilyen irányban sikert ígérnek a tárgyalások.

NEM EMELEK FEL a Nemzeti Bajnokság A) csoportjának létszámát, ahogyan erről az utóbbi időkben igen sok szó esett. Ezzel szemben igen nagy a tábor az azon szövetségi vezetőknek, akik a B) ligák mai rendszerét megszüntetni szeretnék és az A) csoporthoz hasonlóan csak egy csoportot tartanak helyesnek.

Három külföldi vendége lesz a közeljövőben Bucarestnek: a görög Ethnikos, amely a Venuszal tárgyal, az Admira, amelyet a Rapid kötött le három mérkőzésre és az Austria. Utóbbi a Venussal és Ripensiaival játszik.

A Juventus együttese aradi mérkőzése után Zombolyára rándult át, ahol a Jimboliana csapatát 6:0 arányban győzte le. A Juventus szép játékkal érte el naggyólarányú győzelmet.

Budapesten vasárnap osztrák-magyar válogatott mérkőzés lesz. A magyar csapat valószínű összeállítása: Szabó, Vágó-Korányi, Lázár-Turay-Dudás, Sas-Sárosi-Cseh-Toldi-Titkos.

KÖZGAZDASÁG

Kormányengedélytől teszi függővé új iparvállalatok alapítását a kartell törvény

A kartellek szabályozásáról és ellenőrzéséről szóló rendelettervény megjelent a Monitorul Oficial 1937 május 10-én kelt 106/bis számában. A rendelettervény igazi célját a következőképpen fejezi ki az iparügyi miniszter a minisztertanácshoz intézett jelentésében: „A védekező jellegű kartellek felkarolása, a termelés racionalizálása, a gyártmányok olcsóbbítása érdekében — és azon támadó jellegű kartellek elleni szigorú harc, melyeknek célja az árak emelése és a fogyasztók nagy tömegeinek a kiuzsorázása“. Az iparügyi minisztérium a létező kartellek helyzetének megismerése céljából egyidejűleg felhívást intézett ezekhez, hogy 30 nap alatt — vagyis június 9-ig — mutassák be kartell-

egyezményeik szövegét. E határidő semmi körülmények között sem lesz meghosszabbítva.

A törvény egyébként nemcsak a kartellizált iparvállalatokra vonatkozó rendelkezéseket tartalmazza, hanem részletes általános érvényű megszorítások is helyt foglalnak benne. Így új iparvállalatok alapítását, vagy meglévő bővítését, vagy áthelyezését miniszteri engedélyhez köti a rendelet, tekintet nélkül arra, hogy a vállalat tagja-e valamely ipari kartellnek, vagy sem. A törvény felhatalmazza a kormányt által delegált közegyeket, hogy az iparvállalatok termelését, árkalkulációját, rezsijét, stb. ellenőrizhessék.

Arbajások

Csendőrfelügyelőség, Bucaresti: Május 25-én 10.000 pár legénységi bakancs beszerzése.

Ploesti iskolabizottság: Junius 21-én 8 millió 886.900 lej értékű iskolaépítési munkát kiadása.

Munkügyi minisztérium, Bucaresti: Május 28-án a központi gyógyszerraktár építési munkálatok kiadása. Előirányzat 6 millió lej. Autonom Monopólpénztár Bucaresti: Május 28-án a cernauti raktár kibővítésének kiadása. Előirányzat 940.000 lej.

Oradea tanítóképző: Junius 7-én a meglévő épület fölé egy emelet építése. Előirányzat 2.029.243 lej.

Autonom Monopólpénztár Bucaresti: Junius 16-án árlejtes a timisoara-temesvári dohánnyágyár központi fűtőberendezésének elkészítésére.

Palos község (Tárnava Mare megye): Május 25-én községi primaria építése. Előirányzat 1.240.347 lej.

Postavezérgazgatóság Bucaresti: Junius 5-én 5950 darab izzólámpa beszerzése.

Szeszmonopol vezérgazgatósága Bucaresti: Május 25-én 400.000 darab félféher egy-negyed literes üveg beszerzése.

Csendőrfelügyelőség Bucaresti: Május 28-án 15.000 méter káldi pamut ingvászon, junius

Egyetemi tanárok által megállapítva biztos hatása a

BIXADI-VIZ,

amely a gyomor-, bél-, epe-, hólyag- és gyomorégési fájdalmak ellen a legjobb, mert fogyasztása enyhén, biztosan és mindig kellemesen hat. Kapható mindennél, 25 üveg vételnél a forrásmál is megrendelhető. Adm. Izvoaiul Bicsad, Jud. Satumare.

1-én 250.000 v 13-as 31.2 kg-os nyomópapír beszerzése.

Monitorul Oficial Bucaresti: Május 24-én 180.000 kg. papírulladék eladása.

Sighisoara-Segesvár városa: Május 20-án szabadkézből 600.000 lej értékű utburkolási munkát kiadása.

Salonta-Szalonta városa: Május 29-én 300 ezer lej értékű aszfaltozási munkát kiadása.

Oradea-nagyvárad közlési üzemek: Junius 5-én 9000 kg. különféle méretű ólomcső és 3000 kg. lágylóom beszerzése.

Dunai divízió: Május 29-én 9100 kg. rézlemez átserelése vagy áthengerelése.

CFR vezérgazgatósága Bucaresti: Május 25-én zártkörű árlejtes 20 tonna ón beszerzésére.

Médgidia község (Constanța megye): Junius 9-én egy 90 lóerős Dieselmotor, egy egyenáramú dinamó és egy áramelosztó tábla beszerzése. Előirányzat 1.200.000 lej.

Hadianyaggyár Bucaresti: Május 24-én egy benzintartály szállítása és felszerelése.

III. határfőrezred Cernauti: Május 26-án 15.000 kg márvány mosdószappan beszerzése.

Timisoara-Temesvár városa: Május 24-én 700 szál normal tölgytalpa, 184 speciális tölgytalpa és egyéb faárak beszerzése.

Jimbor község (Odorheiu megye): Május 22-én 868 szál tölgyfa eladása.

Palos község (Tárnava Mare megye): Május 28-án 6291 szál bükkfa eladása. Becslés ár 495.560 lej.

Turces község (Brassó megye): Május 26-án 3000 köbméter fenyőfa, május 27-én 13019 köbméter bükkfa és 3691.6 köbméter fenyőfa eladása. Kiküldési ár 140 lej, 38 lej és 130 lej köbméterenként.

Eredménytelen maradt a cluj-kolozsvári Baritiu-gimnázium építésére kiírt árlejtes. Most zajlott le a cluj-kolozsvári Baritiu-gimnázium új épületének építésére vonatkozó árlejtes, amelyen a 6.7 millió lejre rugó árlejtes összegre két bucaresti és 6 cluj-kolozsvári építési vállalkozó vett részt. A cluj-kolozsvári vállalkozók feltételhez kötötték ajánlataikat, amely feltétel az volt, hogy a Baritiu-gimnázium vezetősége junius 8-ig igazolást tartozik, hogy az építkezésre szánt összeg a gimnázium rendelkezésére áll. Az ajánlat szerinti összeget csakis ebben az esetben tartották a cluj-kolozsvári ajánlattevők magukra kötelezőnek. Valószínűleg veszik az árlejtes megsemmisítését, ami maga után vonná azt is, hogy az építkezés megkezdése későbbi időre esne.

Hálókocsikká alakítják át az elsőosztályú vasúti kocsikat. A vasutigazgatóság több elsőosztályú személykocsit olyképpen alakított át, hogy minden fülkében 4 felhajtható ágy lesz. Ebből arra következtetnek, hogy a CFR-nek szándékában áll az elsőosztályú kocsik egy részét hálókocsikká alakítani át.

A termelés központosításáról tárgyalnak a cluj-kolozsvári Ilkőgyárak. A cluj-kolozsvári Ilkőgyárak egységes árukra vonatkozó megállapodása a közeljövőben lejárt és azóta állandóan folytak a tárgyalások a megállapodás újabb keretek között való megkötésére. Legutóbbi megbeszélésen elvi megállapodás történt arra vonatkozólag, hogy a gyárak üzemüket leállítják és valamennyi gyár és cég szükségleteit egy termelési központból látják el.

Könyvek Folyóiratok Diszertációk

a legmodernebb kivitelekben készítenek a

FRATERNITAS

Könyv- és Lapidádó Részvénytársaság nyomdájában Cluj, Str. Baros L. Pop 10. Telefon: 8-61.

Szav

A Patria cím alatt román irodalmi folyóirat

A román a nyelvtől fél. E „nacionalizálást” bolsevizálhatod. „munkizmust” a vajdák törve a lábatok előtt

Ha jobboldal nének zsidó ba

A zsidók nem hogy megvédjék akarja őket véleki is megtudó érintkeznek.

Minden nép kell átélnie. A ra mesterséges mális fejlődésé „Jó román” Tehát azt, a „vezető” ut letelit.

metországi hi Azt mondha az általa dirigében, őszint nemzetközi sz hoz való rag érte ez a ható A német sa Megrázó ha eseteli a ne várható ves lapja, a Völk reken: „A nem zombösen irányított hatalomn ségi szer megalaká Az Angriff görikus: „A né tett keze leni táma A románja érkezt meg a kelt választávir hivatal igazga hogy Ofelsége Ujságírószerve kongresszusa a latáért köszön

— Kikereszt szágban. Varsó mutatnak arra több zsidó szal resztény vallás antiszemizmus és kitért zsidó telkednek ki, b nak be. De az voltak hasonló Ez a gattópado gésben.

— Serdülő f hetenként legal egy-egy kis „Ferenc József” bel- és vértiszt fontos eredmén sok ajánlják.

— Ellentétes Constantinescu restiből jelentik állapota még n küldött orvosi van azon a vel diák felelős tett

— Koronázás jelentik: A kor val Sutherland este ezer megh amelyen jelen vajda, a norvég és a Saint Jan összes követek.

HIREK

Szavak, szavak, szavak...

A Patria utóbbi két számában fenti cím alatt Victor Eftimilunak, a kiváló román írónak aforizmáit közli. Ezekből vesszük az alábbiakat:

A román a szavaktól, nem pedig a tétől fél. Ha „szocializálás” helyett „nacionalizálás” mondasz, tetőtől talpig levelezhető. Kereszteljétek el a komizmust „tüzes arkangyalnak”, vagy a vajdák törvényének és az egész ország lábátok előtt fog heverni.

Ha jobboldali volnék, hogy elkényeztetnék zsidó barátaim!

A zsidók nem védekeznek. Azt akarják, hogy megvédjék őket. De azt, aki meg akarja őket védeni, elkerülik: nehogy váramelosztó társuljon hozzájuk, hogy „filoszemitáikkal” juttassanak.

Minden népnek a maga tapasztalatait kell átélnie. A mások tapasztalatai számamra mesterségesek és megakadályozzák normális fejlődését.

A „jó román” terrorizált románt jelent. Azt, aki munkájánál nélkül fogadja el a „vezetők” utasításait, igényeit és előítéleteit.

— Önként felosztott a danzigi német nemzeti párt. Danzigból jelentik: Hotlerhez, a nemzeti szocialista párt vezéréhez intézett táviratában Forster, a német nemzeti párt elnöke közölte pártjának önfelosztását. A nemzeti szocialisták most már kétharmad többség felett rendelkeznek a parlamentben.

— Megölt egy 10 éves leánykát egy „életmentő” szentbernáthegy kutyája. Grenobleból jelentik: A híres szentbernáthegy kolostor egyik kutyája megölt egy 10 éves leánykát, aki apjával volt kiránduláson a kolostor közelében. Ez az első eset, hogy az életmentőre betanított kutyák egyike megvadult. A szerzetesek szerint a kutya megveszett.

— Hatezerhétszáznegyvenhét fehér ember lakik Addis-Abeában. Addis-Abeából jelentik: A legújabb összeírásból kitűnik, hogy az abesszin fővárosban jelenleg 6747 fehér ember lakik.

— Shertok a főkörmányzó. Jeruzsálemből jelentik: Mose Shertok, a Jewish Agency politikai osztályának vezetője tegnap másfélórás tanácskozást folytatott Sir Arthur Wauchope főkörmányzóval.

— Házasság. Bojum Mancic és Ing. Dénes Zoltán Brassóban házasságot kötöttek. (M. k. é. h.)

— A régi ezüst százlejesek az év végéig maradnak forgalomban. Bucurestiből jelentik: A pénzügyminisztériumnak az a rendelete, amely szerint a régi ezüst százlejeseket kivonja a forgalomból, félreértésekre adott alkalmat a mindennapi életben. A kereskedők és magánosok egy része nem is hajlandó elfogadni a régi ezüst százlejeseket azzal az indoklással, hogy ezek már érvényüket veszítették. A pénzügyminisztérium most újabb rendeletben tájékoztatja a közönséget, amely rendelet értelmében a régi ezüst százlejeseket csak fokozatosan vonják ki a forgalomból, illetve cserélik át az új, alumínium százlejesekre és így a régi százlejeseket az évnek a végéig mindenki kivétel nélkül köteles mint törvényes fizetőeszközt elfogadni.

Modern autobilok számára kiváló olaj

A modern autobilok motorját úgy változtatták meg, hogy azok figyelmes gondozást és karbantartást igényelnek. Különösen, tekintve hogy az új autók nagy sebességeket érnek el, a motornak kiváló olajra van szüksége.

ESSOLUBE, amerikai nyersolajból készült gyártmány, amelyet a „STANDARD OIL Co.” firomitában töltenek tartányokba, egyesíti mindazon tulajdonságokat, amelyek alkalmassá teszik, hogy minden autos használja.

ESSOLUBE STANDARD
AGENCIÁ AMERICANA

A nagyobb városokban kapható képviselőinknél és mindenütt az országban a Distributia társaság „Osin” fiúkéiben.

Felhívás zsidó népkönyvtár megalapítása érdekében!

A Zsidó Párt cluj-i tagozata közéleti tevékenységét kulturális vonatkozásban is kiterjesztendő, román, magyar, német stb. nyelvű népkönyvtárt óhajt létesíteni a széles néprétegek részére. Elsősorban a judaikához tartozó könyvekre, gyűjteményekre gondolunk, aztán általános zsidó jellegűekre, főleg történelmi és a szociográfia keretében tartozókra. Ezeknek kívül szívesen fogadjuk a tudományos, oly könyvekre, melyek szintén alkalmasak legyenek a szórakozás mellett tömegünk műveltségét emelni. Végül igen szívesen vennék, ha ipari és kereskedelmi ismeretek továbbfejlesztéséhez alkalmas kézikönyvekhez, tanulmányokhoz, rendszeres kiadványokhoz is hozzájárulhatna a tanulni vágyó, átrétegződésre szánt ifjúságunk.

A női szekció lelkes tagjai fogják felkeresni a kivételesen nemes cél iránt érdeklődő közönségünket, kérve, hogy könyvtárából fenti jellegű, főleg példányokat engedje át könyvtárunknak. Emellett hálás elismerés fogja illetni azokat is, kik saját nevükkel (kivánatra ex librisükkel) ellátott könyveket, tanulmányokat, szemléket (hivatalos és tudományos statisztikai kiadványok, prof. Gusti falumunkáiról szóló rendszeres munkálatok, más szociográfia munkák stb.) fizetnek elő és ilyképp évtizedekre szellemi táplálékkal látják el az új generációt és maguknak, vagy szeretteiknek maradandó emléket állítanak.

Fogadják tehát a lelkes propagandistákat úgy, hogy ebből a közösségnek maradandó előnye származzék és az olvasók száza hálásan gondoljanak munkájunkra, ezen kulturális gondolat részvevőire.

Cluj, 1937 május 14.
[Dr. Fischer József, dr. Kertész Jenő, Blér Andor, Vigdorovits Izsó, Herskovits Imre, dr. Ligeti Sándor, Moskovits József.

— Nagy nehézségekkel küzd a japán kormány. Tokióból jelentik: A Hayashi-kormány továbbra is nagy nehézségekkel küzd, mert az ellenzék ádáz hadjáratot vezet ellene.

— Az Egészség májusi száma. Dr. Normand I. folyóirata, az Egészség májusi száma most hagyta el a sajtót. Tartalma ezúttal is nagyon érdekes és fölülte tanulságos. Grigorie Benetato professzor a fizikai csúcsteljesítményekről értekezik. Bírálja a munkateljesítmény fokozására irányuló törekvéseket és ennek során kifejti a Taylor-rendszer tarthatatlanságának okait. Majd rátér a kérdésre, hogy miért elsőrendűen fontos az izmoknak széndráttal való táplálása és miért nélkülözhetetlen az oxigénus, friss levegő. Dr. Fenichel Mór folytatja a fertőző betegségekről írott cikksorozatát. Ezúttal a gyermekeknél előforduló fertőzésekről értekezik. Dr. K. T. a kiscsymek lábdeformációjának okairól ír, a szerkesztő dr. Normand a bérenyheség elkerüléséről ír, felemlítve a barnakenyér, gyümölcs és vetemények nagy fontosságát. Dr. Mátyás Terézia „Egészség-szépség” cikksorozatában a bőr festéktartalmának rendelkezéseit ismerteti, elsősorban a nyáron aktuális szeplőt. Medicus cikke a sport és egészség összefüggéséről nagyon érdekes. A kisebb egészségügyi cikkek is változatosak, időszerelek és érdekesek. Az Egészség előfizetési ára egy évre 110 lej. Megrendelhető: Cluj, Calea Reg. Ferdinand 56. Telefon 9-72.

MA, CSÜTÖRTÖKÖN UTOLJARA:

A Royal slágermozgóban

az első világsikerű palesztinai film:

SABRA

A szerelem, hősiesség és önfeláldozás gyönyörű eposza. Főszerepekben a telavivi „Habima” Nemzeti Színház kiváló művészei. A mindvégig lebilincselő cselekmény az Erec legfestőbb tájain játszódik. Csodaszép héber dalok és zsidó melódiák. Keigészítő műsorok: 1. Szokolov beszéde a zsidósághoz. 2. Purim az Erecben. 3. A telavivi Makabkiád és az Angol koronázási ünnepségek legelső valódi filmje.

Előadások: 3, 5, 7 és 9 óraker.

Jegyelővétel délelőtt is!

Szervezetbelieknek jelentős kedvezmény!

— Ma dől el, hogy a londoni villamoskocsi-vezetők csatlakoznak-e az autbuszvezetők sztrájkjához. Londonból jelentik: Ma az összes villamoskocsi-vezetőket megszavazatják annak eldöntése végett, csatlakoznak-e az autbuszvezetők sztrájkjához. Különösen utóbbiak hajlanak rá, hogy elfogadják a közlekedésügyi minisztérium megoldási ajánl-

— Stefanescu-Amza tábornok lemondott a rádiótársaság elnökgazgatói tisztéről. Bucurestiből jelentik: Stefanescu-Amza tábornok — a Timpul híradása szerint — lemondott a rádiótársaság elnökgazgatói tisztéről.

— Bucuresti orvosi hír. Dr. Weisz József főorvos megkezdte magánrendelését Bucu-

— Számos enyke címere most készült meg a Bucuresti-i királyi palotából. A választóirat, melyben a magántikári katalógusok, Butóian Eugen közli, a alakítottai a Romániai Népkisebbségi Társaság szervezetenek a Tusnádfürdőn tartott kongresszusa alkalmából küldött hódoló távleveleért köszönetét fejezi ki.

— Kikeresztelkedési áramlat Lengyelországban. Varsóból jelentik: A zsidó lapok ráutaltak arra hogy az utóbbi időben egyre több zsidó szabadfoglalkozású tért át a keresztény vallásra, jölehet, a lengyelországi zsidószemélyzet nem tesz különbséget hithű zsidó és kitért zsidó között. Sokan azért keresztelkednek ki, hogy közhivatalokba juthassanak be. De az egyetemi hallgatók között is voltak hasonló kitérések az utóbbi időben. A gettópadok bevezetésével áll összefüggésben.

— Sorduló fluknak és leányoknak adjunk nekik legalább egyszer reggel felkeléskor egy-egy kis pohárynyi természetes Ferenc József“ keserűvizet, mert gyomor-, és vértisztító hatásának gyakran igen fontos eredményeket köszönhetünk. Az orvosok ajánlják.

— Ellentétes vélemények a szülőgyilkos Constantinescu diák elmeállapotáról. Bucurestiből jelentik: Sile Constantinescu elmeállapota még mindig nincs tisztázva. A külföldi orvosi bizottság nem minden tagján az az a véleményen, hogy a szülőgyilkos felelős tetteért.

— Koronázási bál Londonban. Londonból jelentik: A koronázási ünnepségek alkalmával Sutherland herceg és hercegnő tegnap este ezer meghívott számára bált rendeztek, melyen jelen volt az uralkodópár, Mihály király, a norvég, svéd, holland trónörökösök és a Saint James udvar mellett akkreditált követe-

KÉRO GYOGYDŐ
Meisterné vezetése és rabbifelügyelet mellett
er konyhát
me.

ek
tok
ciók
IAS
vénység
Str. Baros
telefon: 8-61.

UJ KELET Legújabb hírek

Blum, Delbos és Litvinow tegnapi eszmecserejéből megszilárdultan került ki a francia-orosz paktum

Delbos kedvező benyomásokat hozott Párizsba Londonból

Leon Blum hosszú kihallgatáson fogadta Cesianu párizsi román követet

A Havas párizsi jelentése szerint Leon Blum, Delbos és Litvinow hosszú és szíves eszmecserejét folytattak és elégedetten állapították meg a két ország közti viszony kifogástalanságát, valamint a francia és orosz politika célközösségét, ami az oszthatatlan békének az egyetemes biztonság keretén belül való fenntartására irányul. A három államférfi ismételtén kifejezésre juttatta hitét a két országot egymáshoz fűző paktumban és akaratát, hogy a Népszövetség keretében és elveinek megfelelően lojális nemzetközi együttműködési politikát üzzön.

A francia lapok természetesen a legnagyobb érdeklődést tanúsítják Blum, Delbos és Litvinow tárgyalásai iránt. A Petit Parisien szerint a francia-szovjet paktum iránti hűséget ismételtén kihangsúlyozták. A párizsi és moszkvai kormányok azonban még sem úgy tekintik a paktumot, mint ha kizárólagos jellege lenne. A francia-szovjet paktum fennállása nem zárja el az utat más konvenciók elől, amiket azaz, összhangban kötének meg és különösen nem áll egy nyugati paktum útjában. Az Echo de Paris szerint a szovjetek szerepe növekvőben van Belgium semlegességét illetően. E tekintetben a párizsi és londoni kormány egyetértenek és a Blum-Delbos-Litvinov-tárgyalások beleilleszkednek a Litvinov és másrészt Eden, Baldwin, valamint Chamberlain között lefolytatott eszmecsere keretébe, amikor minden bizonyonyal szóba kerültek a katonai lehetőségek is. A Le Jour, a francia szélsőjobboldali organuma szerint pillanatnyilag a francia-szovjet viszony marad az eddigi. A két nemzet folytatja közös tevékenységét a Népszövetség keretében.

Leon Blum egyébként tegnap hosszú kihallgatáson fogadta Cesianu román követet is.

Delbos beszámolója London utjáról

Párizsi jelentés szerint a kormány Lebrun elnökletével ma miniszertanácsot tartott, amelyen Delbos külügyminiszter beszámolt londoni utjáról és rámutatott arra, hogy igen elégedett azzal a béktürelmi szellemmel, amit az ünnepeken résztvevő különböző személyiségekkel folytatott eszmecsere során tapasztalt. A miniszertanács a következőket jelölte ki, hogy Franciaországot a népszövetségi legközelebbi ülésükön képviseljük: Delbos, Paur Boncour és Viennot, helyetteseik: Francois de Tesson, Massigli és Basdevant. Lebas munkaügyi miniszter rendeletet terjesztett elő a 40 órás munkahétnél több iparágba való bevezetésére vonatkozólag. A rendelet szövegét a kormány elfogadta.

Guido Schmidt Párizsban, a svéd külügyminiszter Berlinben

Párizsból jelentik, hogy Guido Schmidt osztrák külügyi államtitkár tegnap este

Párizsba érkezett. Schmidt ma hivatalos látogatást tesz Delbos külügyminiszternél. Berlini jelentés szerint Sandler svéd külügyminiszter május 28-án ideérkezik és Németország több vezetőjével fog tárgyalni, Sandler után Munch dán kül-

ügyminiszter is ellátogat Berlinbe, ahol gazdasági kérdésekről fog tárgyalni. London, május 19. (Rador.) Hivatalos közlemény szerint Eden résztvesz a Népszövetség május 24-én Genfben tartandó tanácsülésén.

A benemavalkozási bizottság a légi bombázások beszüntetésére fogja felszólítani a spanyol hadviselő feleket

Angolok Franco fogságában

London, május 19. (Rador.) A benemavalkozási bizottság felszólítást fog intézni a két spanyol hadviselő felé, tegyék emberségessé a háborút, többek között mondjanak le a légi bombázásokról. A kiadott hivatalos közleményből kitűnik, hogy az összes kormányok elismerik ennek a kérdésnek fontosságát. A kiáltványt május 24-én dolgozzák ki.

angol kormány egyik jegyzékére válaszolva, Franco tábornok közölte, hogy a felkelő csapatok eddig 26 angol alattvalót ejtettek foglyul a spanyolországi harcokban. A valenciai kormány közölte, hogy fogolytáborában egyetlen angol sincsen.

Saint Jean de Luzból érkezett jelentés szerint a Royal Oak és Fox Hound angol hadihajók ma reggel elindultak a Biscaya-öböl felé.

Londonból jelentik egyidejűleg, hogy az

A ROYAL slágermozgóban holnap, péntektől: Pesten a szezon legnagyobb sikere volt!

Ne higyl a férfinek!

(Menyasszonyrablás Londonban. Gáláns kaland XV-ik Lajos hálószobájában. Kémleleplezés a Riviérán). CLARK GABLE, JOAN CRAWFORD, FRANCHOT TONE szupersláger! Rendezte: W. S. Van Dyke.

A szenátus jogügyi bizottsága megszavazta Rooseveltt javaslatát a legfelsőbb bíróság taglétszámának felemelésére

WASHINGTON, május 19. (Rador.) A szenátus jogügyi bizottsága 10 szavazattal nyolc ellenében elvetette Rooseveltt azon kérését, hogy a szövetségi igazságszolgáltatás tagjainak létszámát emeljék fel kilencről 15-re. Rooseveltt ellen hét demokrata és három köztársasági szavazott. Rooseveltt kijelentette, hogy nem hagyja magát megfélemlíteni ettől a kezdeti balsikertől. Devandter, a legfőbb bíróság legidősebb, 78 éves tagja június 2-re lemondott. Allitóltag a bírósági több más hasonlóan konzervatív érzelmi tagjai is lemondanak és ezáltal megkönnyítik a kompromisszumot.

Delbos és Guido Schmidt tárgyalásai

Párizs, május 19. (Rador.) Delbos külügyminiszter hosszú tárgyalást folytatott Schmidt osztrák külügyi államtitkárral, akit ebédre is magánál tartott.

A Delbos-Schmidt tanácskozás után jelentést adtak, amely így szól: „Ma délelőtt eszmecserejüket során Guido Schmidt és Delbos közlőmással teljes, szíves szellemben megvitatták az európai helyzet különböző problémáit.

A két miniszter megállapította, hogy közmányaik nézetei azonosak azon kérdésekben, amelyek Franciaországot és Ausztriát illetik és elégedetten állapították meg a gazdasági, művészeti és intellektuális téren a két ország között eddig elért eredményeket.

Az Ujságíróklub

Kerthelyiségében

e hó 20-án, csütörtökön este

Haffner Erzsébet

koloratúrénekeső énekel.

Leváltották az oradea-nagyváradú interimárbizottság elnökét

Oradea-Nagyvárad, május 19. Nagy tünést keltett Oradea-Nagyváradon az a hír, hogy a kormány új interimárbizottságot vezetett ki a régi helyett, ami azt jelenti, hogy Bleda Vasile eddigi polgármestert leváltották és helyébe Fodor Péter eddigi alpolgármestert neveztek ki az interimárbizottság elnökévé. Még nagyobb feltűnést keltett az körülmény, hogy az új interimárbizottság elnevezéséről az érdekeltek és a város községe is az Universul mai délután Oradea-Nagyváradra érkezett számából értesült, amely lekötötte az új interimárbizottság elnevezését, még mielőtt az érdekeltek tudomást szereztek volna róla. Hír szerint Mosoiu alminiszter, mint a liberális párt megyei tagozatának elnöke, tejhatalmat kapott az oradea-nagyváradú interimárbizottságban felmerült ellentétek megoldására az új interimárbizottság kinevezése emelhető tudható be. Az új tanács szombatán már is tette az esküt, amikor Mosoiu Oradea-Nagyváradra érkezik, hogy az új polgármestertől és a tanácsosoktól az esküt szemérmesen vegye ki.

— Politikai gyilkosság egy régi faluban. Bucurestiből jelentik: Carapesti községében Eduard Sculy Logotetti birtokos és egy Gheorghie nevéű gazda között szóváltás keletkezett, a nagybirtokos hirtelen revolverrel lőtt és több lövéssel leterítette a gazdát, aki reménytelen állapotban szállították kórházba. Logotetti a gogo-cuzista mozgalom vezető embere.

FRATERNITAS Könyv- és Lapkiadó Rt. nyomása Cluj, Strada Barab L. Pop. Telefonszám: 8-61.

ORADEA

Ngs.
Disz
Taxa postala plătite in num. No. 224713/929.
10. Telefon: 8-61.
Havonta 110, negy évre 600, egészévre félre: Havonta 2, félre 12, egészévre ötötök díjszabás KELLETT a transz zsidóság egyetlen ja. Cikkekink utáni forrás megjelölésév

A spekuláció

Nagyon helyes, ha eszközökhöz kívánunk érdeklődni. A felfedezés érdekében fogása olyan korm le akarja törni az bé akarja tenni az osztályok nagy tör

Hitlerista be a kisebbségi

A romániai t nullusz határozata miség szakképvise tenni, különös elv metországi hitleris Azt mondhatnók az általa dirigált tében, őszinte h nemzetközi szerzk hoz való ragaszk érte ez a határozat A német sajtó Megtrázo hangot ecseteli a nemzet várható veszedel lapja, a Völkische reken:

„A német k zombósen a zányított inté hatalomnak i ségi szerződés megakadályoz Az Angriff, Gó görükus:

„A német tett kezekkel leni támadás

A romániai zs na, ha nem siet ezért az interve németiség érdeké szerződésre való kihat a zsidóság

Köszönjük teh Köszönjük, me nagyhatalom rés a kellő erkölcsi felelő sullyal sz kisebbségi jogok Erről a na ugyanis, hogy a zeteközi szerző geit, kisebbségi egyenlőség bizt vezményezésnek

Istrate Micsed külön elméletet tására, hogy tiszteltben tart ket. Hivatkozott nem voltak haj lezőnek elismer nélfogva Romá ha megsérti ökszik, ne tedd m

Az érveket el a kisebbségellen lemét a hitleris mányzás példái

Hitler és Göt zott lelkesedéss vereket, amelye lenséggel alkak sággal szemben ellen fordítják. életre a közép hitlerista pénz meg azt a köz

Cinema Capitol Ma premier

CONFETTI

LEO SLEZAK, HANS MAER és FRIEDL CZEPA a humor utolérhetetlen mesterei általandóan könnyekig kacagtatják e film közönségét.

E film a bécsi filmgyártás diadala. Zenéjét szerezte Robert Stolz. Film előtt Journal és külön az angol királyi koronázás.

